

Abonnement pour un an

250 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph: St, 865

XIX^{ème} ANNÉE

1 Avril 1924 — No 164

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون

۲ بچق لیرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنہ

نومرو ۱۶۴ - ۱ نیشان ۱۹۲۴

قارلرمزدن مکتوبلر:

فینلانديا - هلسینکي ورس

قایا نوری بکه

فاضل محترم افندم ،

۱۱ تشرین ثانی ده موسقووا (جهقا) سنک حبس ایتدیکی استاد موسی جارالله افندینک توقیفی خبرندن ناصل بالعموم مسلمانلر متأثر اولدیلسه بو خبر مؤسف یزی ده متأثر ایتشدر ، برکت ویرسون که عینی (جهقا) استاذی ۶ شباط ده تخلیه ایتدی . ایشته شو تأثر اتدن طولای شیمدی یه قادر مکتوب کوندرمه مشدم .

بیوک امله مالکیت ، استقامت ، نظافت ، امانت ، صداقت ، غیرت و نراکت کی اوصاف ممتازدهک هربری عرقداشمز فینلرده تام معناسیله حکمفرمادر . فینلانديا ده یاشایان مسلمان تورکک تکمیل نفوسی قادین قیز - ارکک ، چولوق - چوجوق ، صبی - صیان ۳۰۰ قداردر . بزله - بالعموم مسلمان تورکک - بو فینلردن عبرت آلسهق ایی اولور .

برادر عزیزم ! اگر فینلرک بو غبطه بخش کوزل حالارینه اینانمازسه کز مکّه مکرمه یه ، مدینه منوره یه

ذمیمه نك صور حیواناته مشابهندن و رؤپارک تعبیرندن بحث ایدرکن « کولکده صورت غضب کلبدر ؛ صورت حيله ، ثعلبدر ؛ صورت شهوت و کثرت اکل ، بقدردر . صورت عداوت حیهدر . صورت وسوسه ؛ زنبور اصفردر . . » دیر . [بوققره دوققور رضا توفیق بک طرفندن خیامک افکار فلسفه سی حقنده یازیلان اوزن تبعامه ده ذکر ایدلشدر .] دانیمارقه اوردوسی بیکباشیلرندن بولنش اولان s . schack اسمنده بر مؤلفک

la physionmie Chez l'houme et chez Les animaux

اسملی کتابی شایار دقت و مقایسه لی تصاویر ایله حیاتداردر . خفیه لرك تازی یه ، عنادجیلغیه ، شهوور کیمسه لرك اشکه ، شجاعتیله ممتاز کیمسه لرك ارسلانه مشابهند کوستردیکنی ارئه واثبات ایدر .

زمان آرقاداشمز ، دوستمز رفیقہ سز چوق اویویاجقسین . صاقین سکا سویلیه حکم بوسری کیمسه یه فاش ایتمه : بر کره چوروین ، دارمه داغین اولان لاله بر داهها آچاز . « دیسه ن آدام ایچون آرتق ریب وتردد ملاحظه سی وارد اولورمی ؛ متنی خاطر مزه گلہ یین بر رباعیسنده ایسه : به آدم سن آلتونمیسک که طوپراق ایچنده چورومیه سین و بیکارجه سنه صور ره سنی تکرار طوپراقدن چیقارسینلر ! دیر . بونک نه دیمک اولدیغنی ایضاحه محل یوقدر . اعتقادنده میم .

متفرق و مستقل برطاقم رباعیلر ، سرنامه سی آتنده ده ۱۳ عدد رباعی وار که مبحوث ۳ سلسله نك خارجنده در . صوک رباعی شودر :

سر دفتر عالم معانی عشقست الخ

یعنی « معنویات عالمک سرلوحه سی عشقدر . کنجک قصیده سنک مطلعی عشقدر . ای عالم عشقندن خبردار اولمایان بونی بیل که حیات عشقندن عبارتدر . » بوراده A . de Musset . نینون ، نینون ناصل یاشیورسین ؟ سن ، که عشقسز سین ؟ دیه باشلایان بر شرقیسنی ده آ کدیریر . [*]

بزه اوپله کلیور که رباعی لرك تصنیفنه چوق وقت ودقت صرف اولونماشدر . بر صنفه ادخال اولونان دیکر بر صنفه ده جای قبول بولاجاق یولده در . [(اقدام) غزته سنک ۱ ، ۲ و ۵ ایلول ۱۹۲۲ تاریخی نسجه لرنده (رباعیات عمر خیام) حقنده واقفانه ومدققانه ۳ مقاله نشر ایتش اولان کوپرولو زاده محمد فواد بک تصنیف واقعک بو ضمیمه نك دقت ایتمه مش ایدی .]

۱۷ تشرین اول ۱۹۲۲ هکبه لی آله

[*] (ابوالعلاء المعری) لزوم مالایلزمی محتویاتندن اولان

نسخ المعشر فالفضنفر ثعلب

فی اوّمه والناس کالانساس

بیتنی ، بورباعی یه حاطره کتیریور . معناسی شودر : جاعتلر بوزولدی ، ارسلان لئامتده تیلکی اولدی . انسان ده مایمونی آ کدیریور . مشهور (معرفتنامه) مؤلفی اسماعیل حق بک « انسانک قلبنده بولونان اخلاق

اون سکنجی عصر اولسه‌یدی اون طقوزنجی عصر اولمازدی
کبی ...

بو سوزلردن جیفارمق ایسته‌دیکمز نتیجه یاشقه‌در : بو
سوزلری سوله‌مک مملکت و ملت ایچون نارواذر .
واقعا کائنات ، برد «کل» در . یکدیگرینه تأثیری اولمايان ماقع لر
اولماز دکل ... بوکون بزم علمنز شرق علمی ، (ایساغوجی)
علمی دکل ؛ غرب علمی ، تجربه ، مشاهدہ علمی در . لکن
مونه‌سکیو ، ژان ژاق روسو ... و سائرہی فرانسنز انقلاب
کیرینک عوامل فکریه‌سی دییه صایوب‌ده تورک انقلابی‌ده
فرانسز انقلابیله اولان صهرتی جهتیله مونه‌سکیونک ، روسونک
و بیلمم کیملرک اثری بی‌یاباغیز ؟ نجہ اوپله دکل ... آکر
یاشادیفکنز طور اقلرده نانکورلک و حسسزک عاصفه‌سی
آسیورسه بلاتردد - ونیم حسابه بلاریا - (اجتهاد ساحی) فی
بونورکیه انقلابنک - فرانسز انقلابندهکی قلم وفکر عامللرله
همرتبه - بر خالق عد ایتکدن بر لحظه چکینه‌مک لازم کلیر .
چکینه‌مک دکل ، بونی اعلان ایتک ، تورک انقلابچیلرنک
وطنلرینه ایشله‌ملری شرط بر خدمتدر . (اجتهاد) و صاحی
اورنه‌دن قارقارسه بی انقلاب ، خواجه‌سز ، عاملسز ، خالقسز
قالمش اولور . ایشته آنجاق بو اعتبار ایله‌درکه تورک انقلابنک
فرانسزلرنک کیله مناسبتی اولاییلیر ؛ بو ایکی شیدن هانکی‌بی
تورک انقلابچیلرینه و تورکیه شرفبخشدر ، میدانده . بالکنز
شرف دکل ، منفعت‌ده وار . بونده‌کی مضرت اولسه اولسه
اجتهاد صاحبه ویرله‌سی لازم کن بر فضلك باشقه‌لرینه قالاما -
ماسی در . تورکیه ، هانکی عرقدن ، ملتدن اولورسه اولسون
قهرمانلرینی - هنوع قهرمانلرینی - بیلمه‌لیدر . بو بیلیش ،
اونی یکی بونوندروقلر آلتنه کیرمکدن صیانت ایده‌ک ، صوک
انقلابنک ثمره‌لرین اونی استفاده ایتدیره‌یله‌جک .

یکرمی سنه ظرفنده (اجتهاد) ک یولنه کیرن بر ایکنجی
کوروله‌دی ، (اجتهاد) ک باغیریشلری یصراده‌کی قادار قبوله
مظهر اولماور کبی ایدی . بو شیمدی‌یه قدر اجتهاد صاحیبه
هم اجتهاد کوروش بر صرعه ناجیه‌دن ماعداسنه نظر ایتک
شرفسزک ایدی . لکن بوکون (اجتهاد) ، صاحی‌ده انکار
ایدیله‌یه‌جک بر شرف هاله‌سیله چویرلمش اولسه بریدر .
دونه قدر اولان یالکیزلق ، بوکون اک بوپوک برحق فضلدر .
بونلری سوله‌مک و یازمق سزکده خفکیزدر . نانکوره خدمتدن
بخت ایدیله‌ییلیر ؛ چونکه اونک نانکورلکدن قورقارماسی‌ده
بر خدمتدر . سزک ایسه اوزرنده بولوندیگنر طور اقلره
خدمت فکریه‌دن واز کچدیککزه اثریکز اولان انقلابک
هواسنی ، شمدی‌یه قدر تشنه اولدیگنر بر آزادله‌کله ، تنفس
حقنی استعمال ایتیه‌جککزه حکم ایده‌م
ملکیه مأذولرندن :

م . سلیم

و اسویچرده (جنوه)یه کیتمه‌دن اول فینلانڈیایه تشریف
ایدیکز !

استاذ دوکتور عبدالله جوده بیتمز توکنمز توجهاتی ،
جسارت مدنیله‌رینه مقتونیتله برابر عرض ایدرکن سزه‌ده
ابدی حرمتلری تقدیم ایده‌رم افندم . امام :

۱۵ شباط ۱۹۲۴ طغی الاسحق

لطیفه‌لی هامش :

بو سوزلری صاقین استانبولده‌کی صاریقیلیر یاخود
بزم تاتارجه‌ده «قیون» ک برنوعی اولان «صارق» قافلیلر
ایشیتمه‌سین ، درحال «الحاد ایتدی» دیه صاریغمو
چیقارتیرلر .

(اجتهاد) صاحبه

.... سزه‌بو مکتوبله بر فوطوغرافی کوندریورم . بودکر سز
تقدمه‌مک ملوخی ، تورکیه‌ده‌کی متوالی انقلابلرک سوک محصله -
سیدر . ریا ایچون کندمده هیچ بر سبب کورمه‌دن تاریخی
بر حقیقی قید ایتک اوزره دییم که بن «اجتهاد» ی و «صاحب
اجتهاد» ی بو انقلابک ویا انقلابلرک بر مسیحی کبی طانیدم .
دی و دیانلیکی بو کونکی انقلابچیلرک اطرافه تلفظ ایتدیکری
کله‌لله ، یگرمی سنه‌دبری وکندیسنه قدم ایدن کیمسه اولماق
اوزره ، تورکیه‌لرک قافلرینه یرلشدیرمه جهد ایدن «اجتهاد
صاحی» ایدی . بوکون همیزک ، مقبره و مخیله‌مز ، دونکی
اجتهادک ، طرلرله بوکونکی واقعه‌لرک ، رابطه‌لرینی دوشونمکدن
ودوشونورکن برآن دورادق برکوع حرمتله آکیلیمکدن منور
وطنداشلر کندیلرینی آلاماسه‌لرکدر . بنمداغمی ، کندی حسابه ،
انقلابک سیری و معناسی اشغال ایتدیکی قادار اجتهادک ، بونون
حیات جهادی‌ده اشغال ایدیور . بکا اوپله کلپورکه اوتیه‌کی
بوتون جاذبه‌دار شرفی کندیسنه ویرن روحی ، بریکینک اجتهاد
منبعدن آلمش ... بنده او منبعه دوشور فکرمه یکی بر
اولان وبرمکده جاودانی بر ذوق دیویورم . او منبعک بکا
یکی بر فیض ویره‌جکنه قلم شهادت و اشارت ایدر کبی اولیور .
تورکیه انقلابیله ، فرانسه انقلابی آراسنده‌کی مناسبتلردن ،
صهرتلدن ۱۹۰۸ دنبری بحث ابدلکینی کوروب ایشیدییورم .
بو ، یادیقی حرکتک بر آشنی همه حال باشقه‌سند کورمک
علتنه مبتلا اولانلرک بر ذهابیدر . کندیسی خلق ایتک قدرنده
اولمايانلر ، بعض حرکتلرک مقلد عاجزی اولاییلیرلر ، فقط بو
بر کوتو قاریقانور اولور . تورک انقلابچیلری ، فرانسز انقلابی
اورنک یلتممش اولاییلیرلر ، فقط تورک انقلابیله فرانسز
انقلابی آراسنده نه مناسبت اولاییلیر ؟ اساساً انقلابلرک بعض
متشابه قطه‌لری ، یاخود بعض فضل مشترکری اولور . اوباشقه .
ایکی انقلاب آراسنده بر مناسبت ، بر صهریت ، بر بسنک
دیگرینی خلق ایتدیکنی کوروش تحف اولور . بو ، اولسه
اولسه شویله برشی اوله‌ییلیر : (دون) اولسه‌یدی (بوکون)
اولمازدی . (کیجه) اولسه‌یدی ، (کوندوز) اولمازدی .